

Aan het College van Gedeputeerde Staten
t.a.v. gedeputeerden A. Mol en H. Zoet
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Datum: 13 mei 2025

Betreft: standpunt Caring Farmers jegens stikstofaankpak nabij stikstofgevoelige habitats

Geachte mevrouw Mol en de heer Zoet,

Als Caring Farmers maken wij onderdeel uit van het Gelders Landbouwcollectief, en wij weten elkaar in veel punten te vinden. Echter over de stikstofaankpak en bufferzones rondom natuurgebieden wijkt onze mening op sommige punten af, vandaar deze brief.

Als Caring Farmers zijn wij zeer te spreken dat Gelderland landelijk beleid niet afwacht maar aan de gang gaat. Door bufferzones van 500 meter in te richten rondom de stikstofgevoelige habitats, toont de provincie daadkracht zoals we al eerder schreven. Voor de natuur, voor klimaat, maar ook voor zekerheid voor boeren en voedselzekerheid op de lange termijn, is het belangrijk om door te pakken en te doen wat nodig is om de Veluwe en andere natuurgebieden te beschermen en om een transitie te maken naar een natuurinclusieve landbouw.

Caring Farmers staat achter het besluit om te zoneren, maar wij maken ons ook zorgen, en deze sluiten aan bij het Landbouwcollectief: *"er worden te weinig garanties gegeven om tot een gedegen oplossing voor de hedendaagse stikstofproblematiek te komen. Zo is er nog teveel onduidelijkheid over het flankerend beleid en de financiële middelen die hiervoor beschikbaar komen. Daarnaast zit de allergrootste onzekerheid in de juridische borging van zowel het beleid als de maatregelen die de Provincie voornemens is te nemen."*

Ook wij vinden het van groot belang dat er een gedegen analyse is van de daadwerkelijk aanwezige emissiebronnen. En zouden wij graag een doorrekening zien van het effect als alle landbouw in de zonering biologisch wordt. Wij gaan er vanuit dat dat meest heldere oplossing vormt: een landbouwvorm die herkenbaar is voor de consument, een meerprijs oplevert, aanzienlijk minder stikstof uitstoot en ook direct bijdraagt aan het elimineren van pesticiden gebruik. Dit laatste draagt bij aan de andere drukfactoren in Natura 2000 gebieden en de KRW-doelstellingen.

Wij raden van harte aan om niet in te zetten op meer techniek aangezien investeringen in het verleden in mestschuiven, luchtwassers en de mestverwerkingsinstallaties niet tot de beoogde emissiereductie heeft geleid.

Landelijk is het startpakket 'Nederland van het slot' gepresenteerd. De afwijking van de provincie Gelderland (500 meter bufferzones in plaats van 250 meter) begrijpen wij goed. Wij raden aan om eerder aan de ruimte kant te zitten dan te krap omdat we denken dat een gedegen aankpak de beste kans heeft om de bestaande PAS melders te legaliseren, nieuwe PAS melders in de toekomst te voorkomen en daadwerkelijk de beoogde doelen te behalen. Caring Farmers verzoeken u goed te onderbouwen waarom de provincie kiest voor 500 meter zodat helder wordt of dit ook juridisch stand houdt en zekerheid biedt op de lange termijn.

Net als de andere deelnemers in het Gelders Landbouwcollectief vinden wij dat landbouwgrond binnen de zonering landbouwkundig gebruikt moeten blijven worden, en dat een adequaat ondersteunend pakket voor de boeren in die regio is cruciaal. Zo staat in de brief van het Landbouwcollectief:

“Ondernemers in de zonering dienen, zoals de gedeputeerde heeft toegegeven in het bestuurlijk overleg met het Landbouwcollectief, schadeloos gesteld te worden voor alle geleden schade door het opleggen van deze regelgeving. Zonder Staatssteun toets. Daarnaast dienen deze ondernemers ondersteund te worden in de beslissingen die zij maken betreffende hun bedrijfsvoering aangaande dit zoneringsbeleid.” Met heldere keuzemogelijkheden, rechtszekerheid en perspectief op de ontwikkelingspaden. Maak helder wat wel en niet kan. Wij hebben hier wel een voorstel voor, zie onder deze brief.

Andere grote zorgen die wij hebben is dat de provincie heeft besloten om alle agrarische subsidieverlening stil te leggen, ook als dit evident no-regret maatregelen zijn, zoals het aanplanten van agro-forestry en demonstratiebedrijven, waarvoor geen stikstofvergunning nodig is. We vragen de provincie om met spoed deze werkwijze aan te passen en alle subsidieverlening, waarvan helder is dat voor de activiteiten geen natuurvergunning nodig is, doorgang te laten vinden.

Graag ontvangen Caring Farmers een reactie op onze standpunten.

Met vriendelijke groet,

Namens Caring Farmers,

Johannes Regelink

John Arink

Heimen Vos

Cc: Provinciale Staten

Bijlage Caring Farmers: Welke bedrijfsprofielen zijn gewenst in de bufferzone

We hebben de bedrijfsprofielen die zijn gewenst in bufferzones onderverdeeld in drie categorieën: onbepikt gewenst, beperkt gewenst en ongewenst. We gaan uit van bufferzones van 1.000 meter: beter in één keer goed investeren dan doormodderen.

Onbepikt gewenste agrarische bedrijfsprofielen in bufferzones

- Agro-forestry systemen en rationele voedselbossen
- Biologische teelt van bomen en struiken.
- Biologische en biodynamische vollegrondsteelten met 10% groenblauwe dooradering (en/of andere bedrijfstypes die aantoonbaar aan dezelfde voorwaarden - geen kunstmest en geen synthetische bestrijdingsmiddelen - voldoen)
- Biodynamisch melkvee
- Extensieve begrazing van overig vee tot 1,7 GVE/hectare zonder gebruik van chemie (kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen) op kruidenrijke weilanden met landschapselementen. Gebruik van ontwormingsmiddelen en andere medicijnen wordt zoveel mogelijk voorkomen en vervangen door natuurlijke middelen.
- Kleinschalig veehouderij: tot 500 kippen; tot 30 varkens; tot 100 geiten. Bomen en struiken in de uitlopen; geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen; gebruik van ontwormingsmiddelen en andere medicijnen wordt zoveel mogelijk voorkomen en vervangen door natuurlijke middelen.
- Combinaties van bovenstaande.

Beperkt gewenste agrarische bedrijfsprofielen in bufferzones

- Biologische varkens, kippen en koeien ter ondersteuning van de biologische plantenteelt in de regio. Hierbij dient wel een grens gesteld te worden aan het aantal varkens per strekkende kilometer bufferzone. Het zou helpen als bedrijven worden omzoomd door landschapselementen, ook als dit vanuit landschappelijk cultuurhistorisch oogpunt in eerste instantie als minder wenselijk gezien wordt. Gebruik van ontwormingsmiddelen en andere medicijnen wordt zoveel mogelijk voorkomen en vervangen door natuurlijke middelen.

Niet gewenst in de bufferzone

- Intensieve veehouderij
- Gangbare teelten met gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen.

AANBEVELINGEN

- Wees streng maar sociaal.
- Per direct geen nieuw- of verbouw die niet aan bovenstaande voldoet.
- Help boeren die willen stoppen; investeer vooral in de blijvers.
- Beloon boeren goed voor goed landschapsbeheer.
- Maak vrijkomend agrarisch land beschikbaar voor extensivering met langlopende contracten.
- Help met opzetten van korte ketens.
- Ondersteun en stimuleer duurzame bedrijfsverbreding.

- Maak eenzelfde strenge maar sociale ranking voor overige bedrijven (industrie, verkeer etc).